

določujejo, katere narodnosti neki bi bile. A to je seveda jako nezanesljivo, in učenjakl si niti v tem niso edini, ali so Slovani sploh res „kratkoglavi“ ali ne. V razpravi o najstarejši domovini slovanski kritizira Niederle Nestorjevo „podunavsko“ teorijo in se sam odločuje za podmeno „zakarpatsko“. Tu so bili Slovani po njegovem mnenju avtohtonni. Niederle trdi, da so izšli prvotni Slovani iz istega tipa kakor Germani, iz nekih dolihoidnih blondinov, (ne brhicefalnih brunetov). Ustavlja se temu, da bi bili Slovani kak enoten tip s Kelti, še manj pa s turanskimi ali mongolskimi narodi. Potem popisuje, kako so šli Slovani narazen in sicer v treh delih: Eni za Vislo, drugi na vzhod in tretji na jug čez Karpate. O imenu Wenden pravi, da so ga dali Slovanom Kelti (keltsko *vindos* = beli). Od Keltov so ga vzprejeli baje Germani. Wendi bi bili torej Beli, kakor imamo n. pr. Belokranjce, Beloruse itd.

Kot zistematično delo je Niederlova knjiga velike važnosti. Poljski slavist A. Brueckner v „Kwartalniku historycznym“ (1902, stran 279.) pravi: „Niederle nadkriljuje Šafařika kot antropolog in arheolog, a zaostaja za njim v tem, ker ni jezikoslovec, da v filoloških vprašanjih ne odločuje sam, ampak sledi avtoritetam.“

B.

Ruska književnost.

Al. Haruzin: **Krajnski kraj i jego čudesnyja javljenja.** Ottisk iz „Russkago Vêstnika“. Mart — Aprêl 1902. g. S. Peterburg. Tipografija V. V. Komarova. Nevskij, 136. — G. Haruzin je v tej razpravi popisal kranjski Kras. Najprej razlaga njegove geološke razmere, katere dajejo Krasu tako poseben in zanimiv značaj, njegove doline in hribe, kamenje in rastlinstvo. Nato popisuje kraško vodovje, zlasti značilni tok Pivke, Unca in Ljubljaničice. Posebno ga zanimajo kraške jame, v prvi vrsti seveda Postojnska jama, katero popisuje prav natančno. Tudi njena prireditve mu je jako všeč. Haruzin pogreša le tega, da niso z znanstveno vestnostjo zbirali in ohranili ostankov izumrlih živali, katerih okostja so se našla v jami. Daljši popis je posvetil Cirkniškemu jezeru in njegovim čudovitim požiralnikom. — Tudi ta razprava g. Haruzina se odlikuje po mirni in trezni sodbi natančnega opazovalca.

Dr. E. L.

A. L. Pogodin. **Iz istorii slavjanskij pieriedviženij.** Izdaniye arheolog. instituta, Petersburg 1901. Str. IV. in 161. 80. — Po-

godin začenja s prvimi časi, v katerih se imenuje slovansko ime. Kot mejo med Slovani in Nemci ne imenuje Visle, ampak Odro. Najstarejša domovina Slovanov mu je dežela med Odro in Vislo. Daljše poglavje govori o podunavskih Slovanih pred šestim vekom. Gledé Dunaja stoji na negativnem stališču in taji, da bi bili vplivali Slovani na Hune, na njih jezik in običaje, dasi mnogo jezikoslovcev in zgodovinarjev to odločno trdi, opiraje se na poročilo, da so praznovali Huni „stravo“ nad Atilovo gomilo. Potem razpravlja o razmerju Slovanov do Turkov, Avarov in Bolgarov, razpravlja obširno o zgodovini balkanskih Slovanov od l. 527. do 600., pri tem zavrača Porfirogenetovo trditev, da je cesar Herakliji poklical Hrvate in Srbe, ter preiskuje dalje slovanske sledove v grščini. Obširnejše govori o severnih Slovanih. Zadnje poglavje je posvečeno Samu. Pogodin pravi, da je bil Samo Slovan in njegova država sestavljena iz raznih slovanskih rodov, ki so pa takrat bili še v narodni edinstvi. S Samom se končuje prvotna zgodovina Slovanov. To je v kratkem vsebina Pogodinovega spisa, katerega jako hvali kritika. B.

Iz drugih književnosti.

Das Waldwesen in Krain. Nach archivalischen Quellen von A. Müllner. Separat-Abdruck aus der Zeitschrift „Argo“, VIII. und IX. Jahrgang. Laibach 1902. Verlag des Forstvereines für Krain und Küstenland. 80. Str. 164. — Bolj kakor iz šumne svetovne zgodovine, katera našteva blesteča imena kraljev in vojskovodij, spoznava se razvoj človeštva, njegovo napredovanje in nazadovanje, iz kulturne zgodovine, katera nam kaže notranje življenje narodov, njih notranje gospodarske razmere in način, kako so si preskrbovali življenske potrebe na grudi, katero jim je odkazala roka Stvarnikova.

Zato smo z zanimanjem čitali Müllnerjevo delo. Sestavljeno je po listinah iz arhivov. G. pisatelj nam našteva njih vsebino po kronološkem redu, začenši od najstarejših časov. A iz teh posameznih drobcev se slednjič kakor v velikem mozaiku pokaže celotna slika gospodarskega razvoja. In le-to sliko hočemo posneti iz knjige, ker je za nas velikega praktičnega pomena.

Vse kranjsko gozdovje je po selitvi narodov kot „res nullius“ postalo last deželnega vladarja, kateri se ga je polastil. Po fevdnem pravu je posamezne dele izročil cerkvam in ministerialom.